

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 11Csp/90/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819203631
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Dudič
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2020:7819203631.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudcom JUDr. Petrom Dudičom v spore žalobcov X. C. K., T.. XX.X.XXXX, H. Y.U. XX, XXX XX M. Z. X. W. K., T.. X.X.XXXX, H. Y. XX, XXX XX M. proti žalovanej Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, zast. Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, o určenie neplatnosti zmluvy, neplatnosti právneho úkonu, neplatnosti dražby a priznania finančného zadostučinenia

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Súd **p r i z n á v a** žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v 1. a 2. rade v rozsahu 100%, s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 5.12.2019 domáhali, aby súd určil, že zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 7.12.2016 uzavretá medzi stranami sporu je absolútne neplatná, úver zo dňa 7.12.2016 je bezúročný a bez poplatkov, vyhlásenie okamžitej splatnosti záväzkov zo zmluvy je neprimerane vysoká sankcia spojená s neplnením záväzkom a zároveň, že je to neprijateľná zmluvná podmienka, právne úkony žalovaného smerujúce k realizácii výkonu záložného práva zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. XXX, XXX sú neplatné, právne úkony smerujúce k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX Y.Ú. M., B. M., B. M. - C.. M.. X. J. T. Y. I., C.. Č.. XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, G. XXX, XXX C.. Č.. XX/X, XX/X - M. S., D. Y. K. X/ X, M. XXX, M. sú neplatné. Zároveň si uplatnili nárok na náhradu trov konania a finančné zadostučinenie vo výške 1.000 eur. Svoj návrh odôvodnili skutočnosťami, že dňa 7.12.2016 bola medzi stranami sporu uzavretá Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, pričom záväzok dlžníka bol zabezpečený záložným právom zriadeným v prospech žalovaného a to k nehnuteľnostiam č. XXX Z. XXX, zapísané na LV č. XXX, Y.Ú. M., B. M., B. M. - C.. M.. X. J. T. Y. I., C.. Č.. XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, G. XXX, XXX C.. Č.. XX/X, XX/X - M. S., D. Y. K. X/X, M. XXX, M.. Záložný veriteľ pristúpil k výkonu záložného práva prostredníctvom postúpenia pohľadávky na tretiu osobu, nakoľko nedošlo k úhrade celého dlhu. Banka namiesto zohľadnenia finančnej situácie žalobcov pristúpila k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a vyzvala žalobcov k zaplateniu celého dlhu v lehote 10 dní pod následkom uplatnenia záložného práva na nehnuteľnosť, v ktorej býva matka žalobcu v 1. rade. Následne bolo žalobcom doručené Oznámenie o vykonaní dobrovoľnej dražby. Namietali postup žalovaného v rozpore s odbornou starostlivosťou a dobrými mravmi s poukazom na uplatnenie záložného práva ako ultima ratio voči spotrebiteľovi. Žalobcovia tiež poukázali na skutočnosť, že zmluva o úvere a záložná zmluva boli uzavreté na základe nekalých praktík, obsahujú neprijateľné podmienky a sú v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Zmluva podľa žalobcov vytvára nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa, je formulárová,

typová a predtlačená, žalobcovia nemohli ovplyvniť jej obsah, splátka určená sumou 101,90 Eur nie je rozdelená na istinu a úrok a preto majú žalobcovia za to, že ide o úver bez úroku a bez poplatkov. Žalobcovia sa tiež vo veci samej z vyššie uvedených dôvodov domáhajú aj určenia absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere, pričom odkazujú na neprijateľnosť zmluvných podmienok, ktoré sú v rozpore s právnym poriadkom. Žalobcovia tiež poukázali počas splácania úveru, že prebieha organizovaný ekonomický podvod, na ktorom sa podieľa aj žalovaný a preto je požadovanie splatenia dlžnej čiastky aj s úrokmi matematicky nemožné a teda klient by mal vrátiť menej peňazí ako si požičal. Žalovaný tiež zmluvne nastavil podmienky úveru tak, aby žalobcovia nemohli získať iný úver a to z dôvodu ich zapísania do zoznamu dlžníkov a teda udelenia negatívneho ratingu. Žalobcovia majú za to, že výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby je protiústavný, v prípade jej vykonania by došlo k neprimeranému zásahu do práva na obydlie a do práva na súkromný a rodinný život žalobcov, existuje hrozba, že žalobcovia prídu o strechu nad hlavou, nakoľko dražobná spoločnosť môže zo dňa na deň vyvolať proces dražby. Poukázali tiež na početné rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Súdneho dvora EÚ. K podanému návrhu pripojili žalobcovia Zmluvu o splátkovom úvere (úver na bývanie) zo dňa 7.12.2016 a Záložnú zmluvu k nehnuteľnostiam zo dňa 7.12.2016. Spolu s návrhom vo veci samej sa žalobcovia domáhali aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil povinnosť žalovaného zdržať sa výkonu záložného práva do rozhodnutia vo veci samej a ktorým by bol žalovaný a dražobná spoločnosť povinná zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu v 1. rade a ktoré sú zapísané na LV č. XXX, Y. Ú. M., B. M., B. M.Ž. Z. U. C. M.. X. Č.. XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, G. Č.. XXX, XXX T. C.. Č.. XX/X Z. XX/X - M. S..

2. Okresný súd Rožňava uznesením č. k. 11Csp/90/2019-20 zo 11.12.2019 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.1.2020.

3. Žalobu spolu s prílohami podľa § 167 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd doručil žalovanému dňa 29.1.2020 a vyzval ho, aby sa do 15 dní písomne vyjadril k pripojenej žalobe a ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva, aby vo vyjadrení uviedol rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

4. Žalovaný sa k veci vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 14.2.2020 v ktorom uviedol, že so žalobou nesúhlasí a navrhuje ju v celom rozsahu zamietnuť resp. odmietnuť, nakoľko žalovanému neboli spolu so žalobou doručené jej prílohy.

5. Žalobcovia písomným podaním doručeným súdu dňa 1.3.2020 požiadali o predĺženie lehoty na doplnenie žaloby z dôvodu odoslania predmetnej zmluvy na Ministerstvo spravodlivosti so žiadosťou o posúdenie. Vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 3.3.2020 uviedli, že zmluva neobsahuje údaj o RPMN a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, rovnako tak neobsahuje všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. Poukázali tiež na neprijateľnú zmluvnú podmienku - vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky, ak dlžník pohľadávku nespláca riadne a včas a tiež, že okrem zaplatenia úrokov z omeškania môže banka požadovať od dlžníka zmluvnú pokutu vo výške 25 eur za každý prípad omeškania, a to najviac do výšky určenej podľa právnych predpisov. Ako prílohu predložili stanovisko Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 24.2.2020.

6. Žalovaný na vyjadrenie žalobcov reagoval písomným podaním, v ktorom opätovne namietal nedoručenie príloh žaloby. Poukázal na skutočnosť, že žaloba je nesúrodým a zmätočným kompilátom, ktorý neobsahuje tvrdenie žiadnych konkrétnych skutočností, ktoré by zodpovedali uplatneným žalobným návrhom a ktoré by mohli rezultovať do právnych dôsledkov, určenia ktorých sa žalobcovia domáhajú. Žalobné návrhy nespĺňajú podmienku materiálnej vykonateľnosti.

7. Súd oznámením zo dňa 4.6.2020 vychádzajúc z elektronických potvrdení súdneho registra žalovanému oznámil, že žaloba spolu s jej prílohami mu bola riadne doručená dňa 29.1.2020.

8. Žalovaný dňa 14.7.2020 doručil súdu vyjadrenie v ktorom uviedol, že voči žalobnému návrhu, ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere, namietajú absenciu splnenia základných procesných povinností tvrdenia a dôkazu. Žaloba neobsahuje žiadne konkrétne a určité tvrdenia, ktoré by boli relevantné vo vzťahu k príslušnému žalobnému návrhu, t. j. k určeniu úplnej absolútnej neplatnosti uzavretej zmluvy.

Ak aj žalobcovia neprednášajú žiadne konkrétne tvrdenia o nedostatkoch podstatných náležitostí zmluvy a všetky ich výhrady sa týkajú výlučne náležitostí vedľajších a náhodných (nie podstatných), nemôže za žiadnych okolností obstáť ich žalobný návrh smerujúci k určaniu neplatnosti uzavretej zmluvy ako celku. V zmysle ustanovenia § 41 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník by nanajvýš mohlo ísť o neplatnosť čiastočnú. Vo vzťahu k žalobnému návrhu, ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia, že úver poskytnutý na základe zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 07.12.2016 je bezúročný a bez poplatkov, poukázal na skutočnosť, že v čase vzniku zmluvného vzťahu právna úprava neumožňovala domáhať sa osobitného súdneho určenia tejto špecifickej sankcie podľa zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 90/2016 Z. z.“). Až dňa 1.1.2018 nadobudla účinnosť príslušná novelizácia zákona č. 90/2016 Z.z. - čl. XV zákona č. 279/2017 Z.z. - ktorým bolo zavedené nové ustanovenie odseku 4 v § 15: „Spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o úvere na bývanie alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru na bývanie žalobou.“. Doplnené ustanovenie je sprevádzané odkazom na poznámku pod čiarou č. 43, ktorá znie: „43a) § 137 ods. c) a d) CSP“. Je teda zreteľne prejavovým zámerom zákonodarcu, aby prípustnosť tohto typu určovacej žaloby podliehala podmienkam štandardne vyžadovaným pri určovacích petitoch, najmä čo do tvrdenia a preukázania existencie kvalifikovaného, tzv. nalievavého právneho záujmu v zmysle § 137 písm. c) CSP. Voči žalobnému návrhu, ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia, že dojednanie o práve banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy o úvere predstavuje neprimeranú sankciu spojenú s nespĺnením záväzku, a teda neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), namietal jednak nemožnosť podrobiť príslušnú zmluvnú podmienku kontrole spotrebiteľskej prijateľnosti, jednak zjavný rozpor žalobnej argumentácie so zákonom. Žalobcami spochybňovaná zmluvná úprava o práve banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úverovej pohľadávky z dôvodu omeškania s jej splácaním zodpovedá zákonnej úprave inštitútu straty výhody splátok, ako je obsiahnutá v ustanovení § 565 OZ. Žalobcami uvádzané ustanovenie § 53 ods. 4 písm. k) OZ nie je aplikovateľné na spochybnenú zmluvnú podmienku. Voči žalobným návrhom na určenie, že „právne úkony záložného veriteľa Slovenská sporiteľňa, a.s. smerujúce k realizácii výkonu záložného práva zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č.XXX, XXX sú neplatné“, a učenie, že „právne úkony smerujúce k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX Y. Ú. M., B. M., B. M. - C. M. „. J. T. Y. I., C. Č. XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, G. XXX, XXX C. Č. XX/X,XX/X - M. S.. D. Y. K., M.. N. X/X, M. XXX, M.“ namietal ich úplne očividnú materiálnu nevykonateľnosť a absenciu akejkoľvek vecnej legitímácie na strane žalobcov. Voči žalobnému návrhu na zaplatenie finančného zadostučinenia vo výške 1.000 eur namietal, že nebolo prednesené žiadne tvrdenie, ktoré by ho substancovalo. Nie je vôbec špecifikované, čomu má byť vlastne učinené zadost', akým negatívnym spôsobom a aké údajné protiprávne - a takto aj právoplatne adjudikované - konanie banky sa negatívne premietlo do nemateriálnej sféry žalobcov v takej kvalite a v takom rozsahu, že je nutné ich odškodnenie. Nebolo ani prednesené žiadne tvrdenie na posúdenie primeranosti žalobného nároku, s výnimkou arbitrárneho konštatovania jeho údajnej primeranosti ako nejakého nesporného faktu. Navrhol preto žalobu zamietnuť v celom rozsahu a zaviazat' žalobcov na spoločnú a nerozdielnú náhradu trov konania žalovaného v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

9. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 22.7.2020. Na pojednávanie sa nedostavili žalobcovia, ktorí svoju neprítomnosť na pojednávaní písomne ospravedlnili podaním doručeným súdu dňa 21.7.2020. Na pojednávanie sa nedostavil ani žalovaný, u ktorého bolo predvolanie riadne a včas doručené, ktorého neúčast' ospravedlnil jeho právny zástupca. Súd preto v zmysle § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP pojednával a rozhodol v neprítomnosti žalobcov a žalovaného.

10. Právny zástupca žalovaného vyjadril nesúhlas s podaným žalobným návrhom, nakoľko čo sa týka druhého žalobného návrhu na bezúročnosť a bezpoplatkovosť nebolo produkované žiadne skutkové tvrdenie na nalievavý právny záujem. Jediná hypoteticky spôsobilá alebo žalobcami uvádzaná výhrada voči zmluve je nerozpisanie splátok, a to ako poukázal vo vyjadrení, v danom momentne, nebolo v zákone uvedené ani ako náležitosť s ktorou takáto sankcia vôbec mohla byť spojená. Čo sa týka výrokov 4. a 5. ohľadom určovania úkonov, ide o absolútnu materiálnu nevykonateľnosť týchto výrokov, pretože nie sú bližšie identifikované. Piaty žalobný návrh nemá ani ukončenie, čo vlastne sa žiada a je úplne zrejmé, že takéto výroky by nemohli viesť k akémukoľvek výkonu alebo vykonateľnosti v následnom konaní a nemajú vôbec zmysel. Čo sa týka posledného nároku o primerané finančné zadostučinenie, tu absentuje jeden zo základných predpokladov právnej normy, a to je adjudikované právo. Okrem toho, že žalobcovia neuvádzajú nič na finančné zadostučinenie, ani neuvádzajú kedy a kde, s čím by mali

byť na súde úspešný, čo znamená, že nemajú naplnenú hypotézu právnej normy a vôbec tento žalobný nárok nemôže obstať. Žiada preto žalobu zamietnuť a priznať nárok na náhradu trov konania. Vo zvyšku poukázal na písomné vyjadrenia.

11. Súd vykonal dokazovanie v súlade s § 204 CSP, a to oboznámením sa so žalobou, listinnými dôkazmi - Zmluvou o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 7.12.2016, Záložnou zmluvou k nehnuteľnostiam, Stanoviskom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 24.2.2020, písomnými vyjadreniami strán sporu, vylúčením žalovaného a zistil tento skutkový stav:

12. Dňa 7.12.2016 bola medzi žalobcami ako klientom a žalovaným uzatvorená Zmluva o splátkovom úvere (úver na bývanie) (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcom úver vo výške 22.000 eur, ktorý sa žalobcovia zaviazali splácať v pravidelných 360 mesačných splátkach v sume 101,90 eur, pri RPMN 3,81 %, ročnej úrokovej sadzbe 3,09 %. Celkové náklady spotrebiteľa tak predstavovali 36.679,15 eur. Ako termín konečnej splatnosti sa uvádza 15.12.2046, pričom prvá splátka bola splatná dňa 15.1.2017 a ďalšie vždy 15. dňa v mesiaci. Podľa Zmluvy o úvere pohľadávka Banky (žalovaného) bude zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti na základe zmluvy o záložnom práve. Podľa čl. II Zmluvy o úvere úver bude použitý na vyplatenie záväzkov z iných bánk, debetu na účte a kreditnej karty celkom v sume 17.005 eur.

13. Dňa 7.12.2016 bola medzi žalovaným ako záložným veriteľom a Y. K., T. X.X.XXXX, H. M. XXX, XXX XX ako záložcom uzatvorená Záložná zmluva k nehnuteľnostiam (ďalej len ako „Záložná zmluva“), na základe ktorej bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam v prospech žalovaného ako záložného veriteľa na zabezpečenie pohľadávky zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Predmetom zálohu sú nehnuteľnosti vo vlastníctve záložcu nachádzajúce sa D. Y.Ú. M., B. M., B. M.Z., F. T. W. Č. XXX Z. U. C. C.. M.. „. Č.. XX/X, XX/X, XX/X, XX/X Z. G. G.. Č.. XXX T. C.. Č.. XX/X Z. Č.. XXX T. C.. Č.. XX/X.

14. Zo Stanoviska Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 24.2.2020 v časti týkajúcej sa Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX súd zistil, že Zmluva o úvere podľa jeho názoru neobsahuje všetky predpoklady použité na výpočet RPMN tak, ako to má na mysli ustanovenie § 13 ods. 4 písm. l) zákona o úveroch na bývanie, vzhľadom k čomu sa môže úver považovať za bezúročný a bez poplatkov na základe ustanovenia § 15 tohto zákona. Určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov však závisí výlučne od posúdenia a rozhodnutia súdu.

15. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie vo vzťahu k žalobnému návrhu o určenie absolútnej neplatnosti Zmluvy o úvere právne uzatvára:

16. Podľa čl. 8 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

17. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

18. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

19. Podľa § 41 OZ ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

20. V sporovom konaní, ako je konanie vo veci samej, v ktorom platia zásady dispozičná a prejednácia, je zásadne vecou strán sporu tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Žalobca musí v závislosti od hypotézy relevantnej právnej normy tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy, na základe ktorých môže súd rozhodnúť v jeho prospech. Povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkazná sú pritom vo vzájomnej jednote. Rozsah dôkaznej povinnosti je zásadne určený rozsahom povinnosti tvrdiť skutočnosti, pretože aby mohla strana nejakú skutočnosť preukázať, musí ju najprv

tvrdiť. V tomto zmysle pôsobí bremeno tvrdenia, ktorým sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní netvrdila všetky rozhodujúce skutočnosti významné pre rozhodnutie, a z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jej neprospech. Zmyslom bremana tvrdenia je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva nemôže byť pre nečinnosť strán preukázaná, pretože nebola tvrdená stranou, ktorú také procesné bremeno zaťažuje. Základnou procesnou povinnosťou žalobcu je teda predniesť dostatočne konkrétne a určité skutkové tvrdenia významné podľa hmotného práva, ktorými sa formuje skutkový základ žaloby. Túto povinnosť nemôže splniť nikto iný ako žalobca a jeho prípadná pasivita nemôže byť ani korigovaná zásahom súdu. V sporoch so spotrebiteľským prvkom prichádza do úvahy iba vykonanie nenavrhnúťého dôkazu v zmysle § 295 CSP, t. j. ingerencia vo vzťahu k dôkaznému bremenu, nie však k bremenu tvrdenia. Nesplnenie povinnosti relevantne tvrdiť rezultuje do procesnoprávnej sankcie v podobe prehry sporu. Je povinnosťou žalobcu jednoznačne skutkovo vymedziť predmet žaloby prostredníctvom tvrdení, a následne preukázať tvrdené skutočnosti v rámci dôkazného bremana. Rozsah povinnosti žalobcu na relevantné tvrdenie je určený skutkovou podstatou (hypotézou) hmotnoprávnej normy, ktorá má byť použitá na právne posúdenie žaloby. Hypotéza právnej normy vymedzuje okruh rozhodujúcich skutočností, ktoré je strana sporu povinná tvrdiť a následne preukázať. Žaloba neobsahuje žiadne konkrétne a určité tvrdenia, ktoré by boli relevantné vo vzťahu k určení úplnej absolútnej neplatnosti Zmluvy o úvere. Žalobcovia netvrdili ani nepreukázali žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala, záver zodpovedajúci požadovanému určení úplnej neplatnosti zmluvy. Podstatnými náležitosťami zmluvy o úvere podľa § 497 ObZ sú záväzok veriteľa poskytnúť na žiadosť dlžníka finančné prostriedky, určenie výšky finančných prostriedkov, ktoré majú byť poskytnuté a záväzok dlžníka poskytnuté finančné prostriedky vrátiť a zaplatiť z nich úroky. Všetky tieto podstatné náležitosti Zmluva o úvere obsahuje. Výhrady žalobcov sa týkajú výlučne vedľajších náležitostí zmluvy, preto žalobný návrh smerujúci k určení neplatnosti uzavretej zmluvy ako celku je nedôvodný. Ak by ktorékoľvek vedľajšie dojednanie trpelo vadou s následkom neplatnosti, v zmysle ustanovenia § 41 OZ by mohlo ísť o neplatnosť čiastočnú bez negatívneho dopadu na platnosť právneho úkonu ako celku.

21. Vo vzťahu k žalobnému návrhu na určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov súd právne uzatvára:

22. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu

23. Súd v tejto časti vidí absenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na takomto určení. „Je preto primárnou povinnosťou všeobecných súdov, aby sa pri rozhodovaní o určovacej žalobe vysporiadali najprv s otázkou existencie či neexistencie naliehavého právneho záujmu žalobcu. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Pokiaľ všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania (spravidla žalovaného).“ (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 382/2010 zo dňa 27.01.2011, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 590/2017 zo dňa 06.10.2017). „Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním žaloby a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 241/2008 zo dňa 04.03.2009). „Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie).“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 31/2011 zo dňa 06.12.2012). Žalobcovia podľa súdu nepredniesli žiadne konkrétne tvrdenie, ktoré by zodpovedalo zákonnej požiadavke naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení bezúročnosti

a bezpoplatkovosti. Takéto určenie súdom by spôsobilo neistotu v právnych vzťahoch sporových strán a jeho dôsledkom by bolo iniciovanie ďalších sporov. Určovacia žaloba by mala viesť k eliminácii neistoty v právnych vzťahoch za účelom odvrátenia budúcich sporov. V tomto prípade však súd považuje určovaciu žalobu v tomto znení za neopodstatnenú a v prípade jej vyhovenia by viedla k vzniku ďalších sporov. Súd sa preto v dôsledku absencie naliehavého právneho záujmu ani ďalším námietkam žalobcov týkajúcich sa splnenia podmienok pre určenie Zmluvy o úvere ako bez úrokov a bez poplatkov nezaoberal.

24. Vo vzťahu k žalobnému návrhu o určenie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru za neprijateľnú zmluvnú podmienku súd právne uzatvára:

25. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,

26. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

27. Zmluvná úprava vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úverovej pohľadávky z dôvodu omeškania s jej splácaním zodpovedá zákonnej úprave inštitútu straty výhody splátok, ako je obsiahnutá v ustanovení § 565 OZ. Súd má za to, že predmetnú zmluvnú podmienku nie je pojmovo možné posudzovať ako nekalú, nakoľko odráža normatívnu reguláciu obsiahnutú v OZ, ktorá je z povahy veci vyvážená a prijateľná. Súd nie je oprávnený hodnotiť zákonné ustanovenie z hľadiska jeho spotrebiteľskej prijateľnosti, ani z takého prieskumu vyvodzovať právne závery k zodpovedajúcej zmluvnej úprave. Právomoc preskúmať všeobecne záväzné právne predpisy má v slovenskom právnom poriadku výlučne ústavný súd. Je tiež nutné uviesť, že ustanovenie § 53 ods. 4 písm. k) OZ nie je možné aplikovať na príslušnú spochybnenú zmluvnú podmienku. Ako neprijateľnú zmluvnú podmienku by totiž bolo možné kvalifikovať iba ustanovenie, ktoré by od spotrebiteľa požadovalo, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Dojednanie o práve vyhlásiť predčasnú splatnosť úverovej pohľadávky však nezakladá žiaden osobitný sankčný záväzok spotrebiteľa. Záväzok na vrátenie sumy poskytnutého úveru a zaplatenie dohodnutých úrokov nemá sankčnú povahu, ale je iba vyjadrením atribútov návratnosti a odplatnosti poskytnutých finančných prostriedkov, ktoré sú charakteristickými, definičnými znakmi právneho vzťahu zo zmluvy o úvere.

28. Vo vzťahu k žalobnému návrhu o určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaného ako záložného veriteľa smerujúcich k realizácii výkonu záložného práva a úkonov smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností, ktoré sú predmetom Záložnej zmluvy súd právne uzatvára:

29. Aj v tomto prípade súd považuje žalobu, a to z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcov, za neopodstatnenú. Vecná legitímácia totiž vyjadruje postavenie strany sporu v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesno-právnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v spore. Strana sporu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v spore nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 214/2011 zo dňa 18.1.2012). Imanentnou súčasťou každého súdneho konania je povinnosť súdu preskúmať vecnú legitímáciu, či už aktívnu (existenciu tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnu (existenciu tvrdenej povinnosti na strane žalovaného). Súd vecnú legitímáciu pritom skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna strana sporu nenamieta (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2009 zo dňa 29.6.2010). Žalobcovia nie sú účastníkmi právneho vzťahu, ktorý vznikol zo Záložnej zmluvy. Rovnako tak žalobcovia ani nie sú vlastníkami predmetných nehnuteľností, ktoré sú predmetom Záložnej zmluvy. Záložnú zmluvu uzatvorila so žalovaným tretia osoba. Odhliadnuc aj od tohto konštatovania má súd za to, že žalobcovia neuviedli žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by pripúšťali záver o neplatnosti úkonov, ktoré boli vykonané pri výkone záložného práva. Súd tiež nemal žiadnym dôkazom preukázané, či došlo k uplatneniu výkonu záložného práva

alebo či vo veci bola nariadená dobrovoľná dražba. Žalobcovia si teda ani nespĺnili povinnosť tvrdenia vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam, ktoré by odôvodňovali ich žalobné návrhy.

30. Vo vzťahu k žalobnému návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia žalobcom vo výške 1.000 eur súd právne uzatvára:

31. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v platnom znení proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

32. Žalobcovia vo svojej žalobe žiadali o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 1.000 eur. Svoj návrh nijako bližšie nešpecifikovali. Žalobcami nebolo žiadnym spôsobom preukázané aké konanie žalovaného by odôvodňovalo priznanie finančného zadosťučinenia. Žalobcovia teda aj v tomto prípade neunesli bremeno tvrdenia. Najvyšší súd Českej republiky v otázke primeraného zadosťučinenia z nekalej súťaže, konštatoval, že „Právě proto, že nárok na přiměřené zadosťučinění je nárokem, který podléhá volné úvaze soudu, je třeba vycházet z povinností tvrdit a dokazovat, jež stíhají žalobkyni podle § 79 odst. 1 a § 120 odst. 2 o. s. ř., ve smyslu kterých bylo její povinností způsobem určitým a srozumitelným vylíčit a prokázat rozhodné skutečnosti, jimiž byla vedena k uplatnění nároku na přiměřené zadosťučinění v požadované peněžité formě. Povinností žalobkyně tedy bylo v souladu s citovanými ustanoveními občanského soudního řádu tvrdit, proč právě forma peněžité satisfakce je s ohledem na tvrzená prokázaná nekalosoutěžní jednání žalované na místě, a proč, pakliže nárok na peněžitou formu zadosťučinění bude prokázán, je přiměřenou právě částka v rozsahu 480.000,- Kč. Ze skutečnosti, že nárok na zadosťučinění podléhá volné úvaze soudu nelze bez dalšího dovodit, že soud „nepotřebuje kritéria“, která by pro přiměřenost takového nároku posuzoval. Volná úvaha soudu neznamená libovůli soudu, který bez dalšího, aniž by posuzoval v daném případě konkrétně zjištěné a také prokázané skutečnosti a okolnosti jednání v nekalé soutěži určí, kdy požadovaná forma satisfakce je či není na místě a tudíž je činení přiměřenou. Pro svoji úvahu musí mít soud k dispozici dostatek tvrzených a prokázaných skutečností, vymezujících určité hranice, z nichž se soud při svých úvahách vychází a to nejen z pohledu maximální či minimální možnosti peněžní reparace vzniklé nemateriální újmy.“. Nakoľko žalobcovia svoj nárok na finančné zadosťučinenie nijako neodôvodnili, súd vychádzal z predpokladu, že tento si uplatňujú v zmysle vyššie uvedeného citovaného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa. Zmyslom primeraného finančného zadosťučinenia je jednak satisfakčná funkcia, ktorá sa vzťahuje na konkrétneho spotrebiteľa, ktorému je primerané finančné zadosťučinenie priznané v relatívnej podobe. Okrem toho má však aj preventívnu funkciu, ktorá nie je o nič menej významná a ktorej úlohou je odradiť nečestných dodávateľov od porušovania právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Napokon je tu sankčná funkcia, ktorá má viesť k tomu, aby dodávatelia boli postihnutí aj v majetkovej sfére, aby boli dostatočne odradení od nekalého konania, ktorého sa dopustili voči úspešnému spotrebiteľovi, keďže ako ukazuje už niekoľkoročná súdna prax, konštatovanie absencie požadovaných zákonných náležitostí v zmluvách so spotrebiteľmi, resp. vyhlásenie zmluvných podmienok za neprijateľné, sa javí byť nedostatočný. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí ak táto ujma tu je. Napokon, je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi aj reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. V tomto prípade však ale musí byť splnená podmienka na priznanie primeraného zadosťučinenia a tou je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a jeho preukázanie. V tejto súvislosti poukazuje súd na výklad vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho sudu SR zo dňa 30.1.2019, sp. zn. 6Cdo/127/2017, v ktorom NSSR konštatoval, že „...Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak

funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy...“ Teda bolo povinnosťou žalobcov - spotrebiteľov domáhajúcich sa primeraného zadosťučinenia od porušiteľa, aby preukázali, že si ako spotrebiteľia, na súde úspešne uplatnili porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi (v danej veci zákon č.129/2010 Z.z). Ako NS SR ustálil, pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia. Žalobcovia žiadnym dôkazom nepreukázali, že súd v ich prospech už judikoval nárok z porušenia práva spočívajúci v povinnosti žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie, ktorú výšku označili v žalobe o primerané zadosťučinenie ako reálne vzniknutú ujmu na ich strane. Z týchto dôvodov preto súd aj nárok na priznanie finančného zadosťučinenia považoval za nedôvodný.

33. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná stane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

34. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovia sú povinní zaplatiť plne úspešnému žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rožňava písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, CSP).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 a § 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.